

УДК 069: 379.85

Пугачова А.В.¹, Бєлікова М.В.²

¹ студ. гр. МТЕ-149сп НУ «Запорізька політехніка»

² канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ЗАПОВІДНИКІВ В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ

На просвітницько-науковому рівні мовою експонатів та пам'яток історико-культурні заповідники розповідають про історію минулого та сучасні досягнення. Завдяки діяльності працівників заповідників ніколи не переривається зв'язок поколінь, наше відчуття причетності до історії.

Нині в Україні нараховується більше 60 історико-культурних заповідників державної та комунальної власності, багато з них на тимчасово окупованій території, багато було пограбовано, частково зруйновано (Національний заповідник «Камяна Могила», Державний історико-архітектурний музей-заповідник «Садиба Попова»). За останні роки значно активізувалася науково-дослідна, виставкова, видавнича діяльність історико-культурних заповідників. Ці заклади постійно вишукують можливість залучити додаткові позабюджетні кошти для фінансування своєї діяльності, розширюють надання платних послуг [1].

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. в організації роботи історико-культурних заповідників нагромадилося чимало недоліків та проблем. Серед головних з них є: вкрай обмежене фінансування заповідників, незадовільний, а в деяких випадках аварійний стан музейних приміщень, проблема фондосховищ, у більшості заповідників вони не відповідають потрібним нормам і умовам зберігання колекцій застарілість експозицій, що потребують оновлення тощо. Актуальною залишається і проблема збереження історико-культурних пам'яток.

У своїх бідах історико-культурні заповідники багато в чому винні самі. Працівники історико-культурних заповідників не завжди вміють організувати свою роботу так, щоб їх заклади приносили прибутки собі та державі. Саме проблемам прибутковості історико-культурних заповідників приділялися наради директорів національних історико-культурних заповідників.

А для того, щоб заповідники давали прибутки, необхідно запропонувати туристам комплексну інфраструктуру, починаючи від реконструкції пам'яток і закінчуючи готелями та дорогами. Спеціальний акцент потрібно зробити на внутрішній туризм. Для розв'язання проблем слід провести низку заходів, починаючи від оновлення єдиного реєстру пам'яток, який було сформовано ще у 1963 році, і закінчуючи прийняттям комплексу законодавчих актів, таких як Закон про заповідники, зміни до туристичного законодавства.

Ефективність роботи історико-культурних заповідників можна збільшити тільки за умови програмування стратегічних довгострокових завдань [2]. Слід підкреслити, що, попри усі проблеми, Україна по праву пишається своїми заповідниками, які становлять частину культурної спадщини всього людства. І немає сумніву, що саме заповідники України як культурно-освітні і науково-дослідні заклади і далі робитимуть вагомий внесок в реалізацію політики держави, виховуватимуть у відвідувачів високі почуття зацікавленості до інтелектуальних надбань та патріотизм після закінчення війни в Україні та покращання безпекової ситуації. Туристи витрачатимуть кошти на купівлю квитків до заповідників та їх музейних об'єктів, а це надають можливість іншим заробляти в туристичному бізнесі: витрати зростуть на послуги проживання, харчування тощо [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белікова М.В. Аналіз відвідуваності історико-архітектурного музею-заповідника «Садіба Попова» Запорізької області. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск № 9. С.241–244. URL: <http://global-national.in.ua/issue-9-2016/17-vipusk-9-lyutij-2016/1699-belikova-m-v-analiz-vidviduvanosti-istoriko-arkhitekturnogo-muzeyu-zapovidnika-sadiba-popova-zaporizkoji-oblasti> (дата звернення: 12.04.2022).
2. Белікова М.В. Аналіз маркетингу та менеджменту Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Електронне фахове видання. Миколаївський національний університет ім. В.О.Сухомлинського. – 2016. – Випуск № 11. – С. 276–279. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/58> (дата звернення: 12.04.2022).
3. Белікова М.В., Зайцева В.М. Перспективи розвитку історико-культурних заповідників України в туристичній сфері. Монографія Інтернет видання. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018. 122 с.